

Brzyskorzystew

Wieś klasztoru kanoników regularnych w Trzemesznie, od XV w. szlachecka, parafia własna. Po 1772 r. w granicach zaboru pruskiego.

Inwentarze: **1673 r.** – ks. grodz. Bydgoszcz d. Rel. 64, k. 438v-441v; **1678 r.** – ks. grodz. Nakło d. Rel. 79, k. 523-523v; **1679 r.** – ks. grodz. Kcynia d. Rel. 49, k. 10v-11v; **1710 r.** – ks. grodz. Kcynia d. Proth. Rel. 53, k. 300b-301a; **1719 r.** – ks. grodz. Gniezno d. Rel. 160, k. 623v-624; **1723 r.** – ks. grodz. Kcynia d. Rel. 58, k. 678; **1730 r.** – ks. grodz. Nakło d. Rel. 115, k. 427-431;

[1577] Pobór z 13 śladów i od 4 zagrodników 3 zagrodników [Pawiński, s.180].

[1579] Podatki pobierano z 15 śladów osiadłych półtora łanu pustego, od 6 zagrodników, komornika bez bydła [Pawiński, s.180].

[1618] Podatki w wysokości 11 fl 2 gr pobierano z 10 łanów osiadłych, 2 pustych oraz od 3 zagrodników [Parczewski, s. 238].

[ok. 1710] We wsi był jeden dym [Bibl. Kórnicka PAN, rękopis BK 360, k. 76].

Brzyskorzystew [parafia]

Parafia rzymsko-katolicka w dawnej archidiecezji gnieźnieńskiej, archidiakonacie gnieźnieńskim i dekanacie Żnin. Do parafii należały: Brzestkorzystew, Brzeskorzystewko, Górki Kotolarowe (Górki Dąbskie), Górki Daronie (Górki Zagajne), Retkowo, Sobiejuchy. Prawa patronatu przysługiwały dziedzicom wsi.

Kościół parafialny p. w. św. Katarzyny istniał w połowie XV w. Był budowlą drewnianą, zniszczoną w początkach XVI w. Na jego miejscu wystawiono nowy, także drewniany, który konsekrowano w 1538 r.

Parafia wielokrotnie wizytowana w XVII – XVIII w. Wizytacje przechowuje Archiwum Archidiecezjalne w Gnieźnie i Archiwum Diecezjalne we Włocławku [zob. S. Librowski, *Repertorium*, passim].

Źródła: LBG I, s. 154-155;

Polonia Maior – fontes

[plebani]

1426 r. – Maciej, AAG, ACap. B 887, k. 71;

1460 r. – Marcin, LBG I, s. 154;

1491 r.; ok. 1511 r. – Maciej Koszewski, Teki Dworzaczka; LBG I, s. 154;

1632 r. – Maciej Kowalikowski, Teki Dworzaczka;

1666 r. – Popławski, LBG I, s. 154;